

**Gemeente
Voorschoten**

Kadernota 2025

Colofon

Uitgave Gemeente Voorschoten

Postbus 393

2250 AJ Voorschoten

Inlichting: gemeente@voorschoten.nl

12 juni 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Leeswijzer	6
3. Uitgangspunten voor de ramingen	7
4. Financieel meerjarenperspectief	8
4.1 Autonome ontwikkelingen stand beleid.....	10
4.2 Loon- en prijsontwikkelingen	15
4.3 Kapitaallasten (investeringen bestaand beleid)	16
4.4 Speerpunten	17
5. Ombuigingen.....	21
6. Investeringsplanning.....	22
6.1 Investeringsplanning 2025-2028.....	22
6.2 Effecten investeringen	25
Bijlage 1. Investeringsplanning 2025-2034	27

1. Inleiding

Voor u ligt de kadernota voor 2025. In deze kadernota worden de beleidsmatige en financiële kaders gesteld voor de programmabegroting van 2025. Het begrotingsjaar 2025 is het laatste volledige jaar onder uitvoering en verantwoording van dit college.

Het jaar 2025 geeft een sluitende begroting mede als gevolg van een aantal ombuigingen. De jaren die volgen laten een negatief saldo zien. De komende maanden gebruikt het college om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting welke in november aan de gemeenteraad wordt aangeboden. Duidelijk is dat verdere ombuigingen, bezuinigingen en/of verhoging van inkomsten noodzakelijk is om de komende vier jaar tot een positief resultaat te komen. Vanaf 2026 is een begrotingstekort van bijna € 2 miljoen dat oploopt naar € 2,5 miljoen in 2028.

Ook wordt een nadere analyse gemaakt op de geplande investeringen, want uitgaande van de huidige planning wordt de maximale schuldquote op termijn overschreden. Echter, alleen al vanwege de beschikbare middelen, waaronder ambtelijke capaciteit, moet de investeringsplanning tegen het licht worden gehouden. Ook de verwachte bezuinigingen en ombuigingen gaan effect hebben op de investeringsplanning. In de eerder genoemde begroting volgt derhalve ook een bijbestelling van de investeringsagenda.

Onlangs is de tussentijdse balans opgemaakt van de realisatie van het coalitieprogramma. Het is fijn te constateren dat veel van de voorgenomen doelen verlopen volgens plan. Zoals aangegeven vraagt het financiële meerjarenperspectief om herprioritering, zeker gezien de aanvullende ambities van het college. Daarbij speelt de staat van de gemeente organisatie alsmede de overspannen arbeidsmarkt ook een belangrijke rol.

Het college stelde recent de prioriteiten vast voor de resterende twee coalitiejaren. Daarbij heeft het college aangegeven in 2025 prioriteit te geven aan:

1. Woningbouw
2. Kruispuntkerk en realisatie nieuwe Fortgensschool
3. Sportaccommodatiebeleid
4. Hernieuwd gebruik van het Ambachts- en Baljuwhuis

De huidige staat van de ambtelijke organisatie vraagt om extra inzet om de organisatie toekomstbestendig te maken en kwalitatief op het gewenste niveau te krijgen. Dit geldt overigens niet alleen voor Voorschoten, maar is een landelijk beeld bij gemeenten. De personeelsmonitor 2023¹ concludeert: *"Als er nu niets verandert dan loopt de gemeentelijke dienstverlening voor de inwoners in de toekomst vast. Met name in de functiegebieden ruimtelijke ordening, milieu, bouwkunde en civiele techniek blijft het een enorme uitdaging om de openstaande vacatures in te vullen. Tegelijkertijd komt er een pensioengolf aan, een mogelijk financieel ravijn, ligt het ziekteverzuim hoog en is het door de hoog ervaren werkdruk lastig om alle gemeentelijke taken uit te voeren. Het is 5 voor 12 en tijd om scherpe keuzes te maken."*

¹ <https://www.aeno.nl/personielsmonitor>

Het college zet in op projecten die de structuur, cultuur, werkomstandigheden en werkprocessen verbeteren. Ook wordt een nieuwe arbeidsmarktcommunicatiestrategie ontwikkeld. Het doel is om Voorschoten op een herkenbare en onderscheidende manier te positioneren op de arbeidsmarkt. Ook is deze strategie bedoeld om de huidige medewerkers aan Voorschoten te (ver)binden en te laten bloeien. De transitie van de organisatie is inmiddels in volle gang en de eerste resultaten zijn zichtbaar. Toch zal het nog tot zeker medio 2025 duren voordat de grootste effecten merkbaar zijn, waarbij de gemeente Voorschoten ook afhankelijk is van externe effecten. Zo is onduidelijk wat de impact is van het nieuwe kabinet op de werkzaamheden die gemeenten moeten uitvoeren.

De ramingen van de inkomsten uit het gemeentefonds voor 2025-2028 zijn in deze kadernota gebaseerd op de decembercirculaire 2023. De effecten van de Voorjaarsnota van het Rijk zijn in deze cijfersopstelling nog niet betrokken. De raad wordt hierover middels een informatiebrief over de meicirculaire geïnformeerd.

Speerpunten

Woningbouw

In het ruimtelijk domein spelen momenteel veel vraagstukken die vragen om een oplossing voor onze inwoners. Onlangs is de nieuwe woonvisie vastgesteld. Er is veel discussie tussen de regio Holland-Rijnland, de provincie en de Rijksoverheid over de invulling van de gezamenlijke woonopgave. Een aantal projecten is volop in ontwikkeling.

- Er wordt volop gebouwd bij Beresteyn, vier appartementencomplexen met een woon- en zorgfunctie.
- De bestemmingsplannen voor de 17 eengezinswoningen en 7 appartementen aan de Einsteinlaan zijn onherroepelijk. De start van de bouw kan nu worden voorbereid.
- Bij de Jan Wagtendonkstraat heeft woningbouwcorporatie De Sleutels het project overgedragen aan Rijnhart. Zo'n overdracht veroorzaakt altijd enige vertraging. Samen met Rijnhart is de participatie met de buurt opnieuw opgestart.
- Bij het project aan de Jan Evertsenlaan wordt het participatietraject met de buurt voortgezet.
- Voor de 44 appartementen en het gezondheidscentrum aan de Raadhuislaan is het beoogde programma bekend en wordt het uitwerkingskader opgesteld.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een aantal grotere projecten, met name Starrenburg III en Segaar Arsenaal. Verder spelen ontwikkelingen om in de Kruispuntkerk een cultureel centrum in combinatie met woningbouw op het Churchillplein 60-70 seniorenwoningen met een supermarkt te creëren, in lijn met de ontwikkelvisie Centrum. De raad heeft besloten een project voor de realisatie van circa 120 permanente sociale huurwoningen aan het Oude Stationslaantje op te starten.

Kruispuntkerk

De Ontwikkelvisie Centrum is in 2023 vastgesteld. Op dit moment zijn in het uitvoeringsplan de deelprojecten van deze visie realistisch in de tijd uitgezet. In de noordflank werkt het college aan het ontwikkelen van de Kruispuntkerk, Churchillplein en gemeentehuis in combinatie met de

openbare ruimte. In de Kruispuntkerk wil het college een nieuw onderkomen realiseren voor de gebruikers van het huidige cultureel centrum aan de Prinses Marijkelaan. Dit is essentieel voor de nieuwbouw van de Fortgensschool. De ontwikkeling van het terrein rond de Kruispuntkerk heeft een sterke relatie met de ontwikkeling van het Churchillplein. Dit project begint voorzichtig vorm te krijgen.

Daarnaast worden de eerste lijnen uitgezet voor een toekomstige aanbesteding voor ontwikkeling van de centrum zuidflank en sporthal (inclusief mogelijk verplaatsing van het onderkomen van onze buitendienst).

Er zijn voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van het integraal huisvestingsplan (IHP) voor goede en duurzame huisvesting voor het onderwijs in Voorschoten. Dat is een door de gemeenteraad in december 2023 vastgesteld koersdocument om te komen tot goede en duurzame huisvesting voor het onderwijs in de gemeente Voorschoten. De effecten van het IHP 2024-2039 zullen worden verwerkt in de begroting. Er is inmiddels een projectleider gestart.

Er wordt uitgezocht hoe, op de per 1 januari 2026 vrijkomende locatie aan de Prinses Marijkelaan 2-4, de nieuwbouw van de Fortgensschool stedenbouwkundig het beste kan worden ingevuld. Daarin wordt bekeken hoe op deze locatie naast de nieuwbouw van de Fortgensschool ruimte kan worden gemaakt voor een buitenschoolse opvang (BSO), peuterspeelzaal, wonen en/of andere functie(s).

Sportaccommodatiebeleid

De sportvisie is door de raad aangenomen in december 2023. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het sportaccommodatiebeleid (4 juli 2024 in de raad). Als onderdeel hiervan zijn er voorbereidende werkzaamheden en gesprekken gaande over de mogelijke aanleg van de zogeheten combibaan en vervanging van de atletiekbaan. Het college verwacht begin 2025 met voorstellen te komen voor de raad inzake de toekomst van het zwembad en de locatie van de sporthal.

Hernieuwd gebruik van het Ambachts- en Baljuwhuis

Vitaliteit van het centrum is een centraal criterium. Ook doet het college voorstellen voor de openbare ruimte, zodat de kwaliteit van het centrum wordt versterkt, zoals met de renovatie van het Ambachts- en Baljuwhuis (AB-huis).

2. Leeswijzer

In deze kadernota worden in hoofdstuk 3 de algemene uitgangspunten voor de ramingen weergegeven. Vervolgens komen in hoofdstuk 4 de relevante financiële ontwikkelingen aan bod, inclusief een inhoudelijke toelichting. Deze ontwikkelingen zijn uitgesplitst naar:

- Autonome ontwikkelingen
- Loon- en prijsontwikkelingen
- Kapitaallasten
- Nieuw beleid

In hoofdstuk 5 is de Investeringsplanning 2025-2028 opgenomen. Tot slot wordt in dit hoofdstuk duiding gegeven aan de financiële effecten zoals die volgen uit de geactualiseerde investeringsplanning in deze kadernota. Daarbij wordt ook ingegaan op het effect van de beoogde investeringen op de netto schuldquote.

3. Uitgangspunten voor de ramingen

De basis voor de begroting 2025 vormen de begroting 2024 en de financiële gevolgen uit de voorjaarsnota 2024 die doorwerken in het meerjarenperspectief. Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten toegepast. Deze zijn opgenomen in de hieronder gepresenteerde tabel.

Tabel 1 Algemene uitgangspunten

Onderwerp	Begroting 2025	Begroting 2024
<p>Salarissen De huidige cao loopt tot en met 31 maart 2025. De cao-onderhandelingen voor een nieuwe cao vanaf 2024 lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Op basis van de gemiddelde loonontwikkeling van de afgelopen jaren wordt het effect vooralsnog op 6% geschat met ingang van 1 april 2025. * Bij de begroting was 4,0% voorzien, nieuwe loonafpraak betreft 4,75% per 1 januari 2024 en 1,25% per 1 oktober 2024. Dit wordt gecorrigeerd bij de voorjaarsnota 2024 en structureel verwerkt in de kadernota 2025.</p>	6,0%	4,0%*
<p>Leveringen derden Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) uit het Centraal Economisch Plan 2024 van het CPB. Voor 2025 bedraagt deze 2,3%. Er wordt voorgesteld om de indexering in 2025 daar in te zetten waar knelpunten als gevolg van prijsstijging zich voordoen. *Bij de ombuigingsvoorstellen wordt voorgesteld dit percentage te verhogen naar 3,2% op basis van de loon- en prijsverhouding.</p>	2,3%*	4,4%
<p>Jeugdzorg De jeugdzorguitgaven zijn gekoppeld aan de indexpercentages die de Nederlandse Zorgautoriteit toepast. Voor 2025 zijn er nog geen nieuwe index cijfers gepresenteerd. In de kadernota wordt uitgegaan van het uniforme indexpercentage.</p>	2,3%	7,0%
<p>Beheer fysieke leefomgeving / openbare ruimte Het indexpercentage voor prijsstijgingen voor het beheer van de fysieke leefomgeving / openbare ruimte is gebaseerd op de prijsontwikkelingen in de Grond-, Weg-, en Waterbouw (GWW).</p>	4,7%	6,0%
<p>Stelpost areaaluitbreiding Vanwege de voorziene stijging van het aantal woningen wordt rekening gehouden met bijbehorende lasten, waaronder beheer en onderhoud van de openbare ruimte.</p>	Woningprognose meicirculaire 2023	Woningprognose meicirculaire 2022
<p>Subsidies Vanwege de financiële situatie is ervoor gekozen om de subsidiebudgetten niet te indexeren, en gelijk te houden aan 2024.</p>	0%	4,4%
<p>Verbonden partijen Voor de verbonden partijen en deelnemingen gaan wij in de kadernota uit van de ingediende begrotingen. Wij gaan er overigens vanuit dat ook de verbonden partijen zich sterk maken voor verlaging van de bijdragen van de gemeente. Via de vertegenwoordigers in besturen zal dit standpunt met klem worden uitgedragen.</p>	Ontwerpbegroting GR 2025	Ontwerpbegroting GR 2024

Belastingen De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan 2024 van het CPB bedraagt 2,3% (geharmoniseerde consumentenprijsindex).	2,3%	4,4%
Tarieven afvalstoffenheffing en rioolrechten Bij de tarieven voor afval en riool is het uitgangspunt kostendekkende tarieven.	Kostendekkende tarieven	Kostendekkende tarieven
Investerings (nieuw) Voor de investeringen is (waar nodig) rekening gehouden met een stijging van het prijspeil van 2,3%. Dit indexpercentage is gebaseerd op de CPB-raming Centraal Economisch plan 2024 (inflatie eurozone (HICP)).	2,3%	2,4%
Rekenrente Het werken met een vaste rekenrente is met ingang van 2017 volgens het nieuwe BBV niet meer toegestaan. De omslagrente voor 2025 bedraagt 0,5%, idem als 2024.	0,5%	0,5%
Algemene uitkering De algemene uitkering ramen wij in de kadernota volgens de decembercirculaire en wordt in de begroting bijgesteld volgens de meicirculaire. Over de meicirculaire ontvangt u een aparte informatiebrief.	Decembercirculaire 2023	Decembercirculaire 2022

4. Financieel meerjarenperspectief

In onderstaande overzichten zijn de ontwikkelingen zoals die in beeld zijn voor 2025 en verder cijfermatig weergegeven. Deze ontwikkelingen worden vervolgens per onderwerp verder uitgewerkt.

Tabel 2 Actueel startsaldo kadernota

Jaartal	2025	2026	2027	2028
Startsaldo Begroting 2024	-323	-1.205	-2.457	-330
Nota van wijzigingen	1.358	1.238	2.024	
<i>Moties/ Amendementen B2024:</i>				
Amendement 257 - Zwembad	-309	-	-	-
Amendement 258 - Sportinvesteringen	27	27	27	27
Amendement 264 - B+C gebouw	45	45	45	45
Decembercirculaire	-253	-253	-253	-
Raadsbesluiten 2024	-	-	-	-
Startsaldo Kadernota 2025	545	-148	-614	-258

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel.

Het startsaldo van de kadernota bevat de stand na besluitvorming bij de begrotingsraad:

1. het raadsbesluit op de programmabegroting;
2. de nota van wijziging;
3. amendement 257, waarbij de raad een toevoeging heeft gedaan de bestemmingsreserve "Groot onderhoud zwembad";
4. amendement 258, waarbij de raad besloten heeft om de geplande investering voor sportaccommodaties en de bijbehorende kapitaalasten te schrappen.
5. Amendement 264, waarbij de raad besloten heeft om de geplande investering voor de Richard Wagnerlaan 22 en bijbehorende kapitaalasten in de begroting 2024 te schrappen.

Daarnaast zijn in het startsaldo de financiële gevolgen van de decembercirculaire opgenomen. De raad is hierover geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. Ten opzichte van het

meerjarenperspectief bij de begrotingsbehandeling is het financiële perspectief van 2028 toegevoegd. In 2028 loopt het herverdeeleffect vanuit het gemeentefonds verder op, echter dit wordt gecompenseerd door een hogere algemene uitkering als gevolg van de landelijke groei van inwoners.

Tabel 3 Samenvatting financiële effecten kadernota 2025

Recapitulatie	2025	2026	2027	2028
A Autonome ontwikkelingen	-574	-782	-662	-1.414
B Loon- en prijsontwikkelingen	197	-122	-124	-138
C Actualisatie Kapitaallasten	63	62	318	364
D Speerpunten Coalitieakkoord	-686	-665	-640	-701
E Overige ambities/ nieuw beleid	-548	-518	-518	-744
F Ombuigingsvoorstellen	334	354	374	394
Totaal Recapitulatie Kadernota (A-E)	-1.214	-1.671	-1.252	-2.239

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel.

Tabel 4 Structureel saldo na kadernota 2025

Jaartal	2025	2026	2027	2028
Saldo na Kadernota 2025	-669	-1.819	-1.866	-2.497
Waarvan incidenteel	-900	-	-	-
Structureel saldo	231	-1.819	-1.866	-2.497

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel.

Het reëel structureel saldo voor het begrotingsjaar 2025 is positief. Daarmee voldoet de gemeente voor begroting 2025 aan de eisen van de provinciaal toezichthouder. In het meerjarenperspectief is een structureel begrotingstekort vanaf 2026 dat substantieel oploopt in 2028. Hierin is de gemeente overigens niet uniek. Veel gemeenten verwachten dat ze in 2026 geld te kort komen. In dat jaar hebben de gemeenten samen een begrotingstekort van 1,1 miljard euro². Dit tekort hangt samen met de sterke terugval van de inkomsten uit de algemene uitkering van het gemeentefonds, ook bekend als de ravijnjaren 2026 en 2027. Dit vraagt om ombuigingsmaatregelen om in deze jaren het begrotingstekort weg te werken.

² NOS Nieuws. (23 januari 2024), *Gemeenten verwachten begrotingstekort van € 1,1 miljard in 2026*.

4.1 Autonome ontwikkelingen stand beleid

De belangrijkste autonome ontwikkelingen worden hieronder kort toegelicht.

Tabel 5 Autonome ontwikkelingen

	A - Autonome ontwikkelingen stand beleid	2025	2026	2027	2028
A0	Formatie op orde	-569	-569	-569	-569
A1	Cao 2024	-300	-300	-300	-300
A2	Actualisatie Wmo & Jeugd	-466	-419	-380	-372
A3	DVO I&D	-350	-350	-350	-350
A4	DVO Fysiek	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
A5	Extra taken ODWH	-75	-75	-75	-75
A6	Inkoopfunctie	-100	-	-	-
A7	Cliëntvolgsysteem sociaal domein	-230	-80	-80	-80
A7	Dekking BR Sociaal Domein	150	-	-	-
A8	Areaalontwikkeling (inclusief ozb)	12	351	632	500
A9	Indexering grondwaarde verkoop ontwikkellocaties	600	-	-	-
A10	Rente	-	-33	-280	-1.057
A11	Jaarplan Werk en Inkomen	99	76	76	76
A12	Maximaal ramen btw-compensatie	175	175	175	175
A13	Huurbatan en paspoortpiek	167	172	185	165
A14	Samenwerking Warmte Leidse regio	-75	-66	-66	-
A15	Arendsoog	138	138	133	133
A16	Meicirculaire 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
A17	Overige (kleine wijzigingen)	3	-9	30	30
A18	Nieuw financieel systeem	-220	-40	-40	-40
A18	Dekking concernreserve	220	-	-	-
A19	Vastgoedbeheersysteem	-15	-15	-15	-15
A20	Begraafplaatsen	365	365	365	365
A21	Regionale Investeringsagenda (RIA) Holland Rijnland	-103	-103	-103	-
	Totaal A - Autonome ontwikkelingen stand beleid	-574	-782	-662	-1.414

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel.

A0. Formatie op orde

De salariskosten van vier medewerkers, die allen een vaste aanstelling hebben bij de gemeente Voorschoten, zijn abusievelijk niet meegenomen in de begroting van 2024 en de jaren die volgen. Deze omissie moet niet alleen voor het lopende jaar worden hersteld, maar heeft vanzelfsprekend een structureel karakter en zal dientengevolge ook meerjarig gevolgen hebben. Dit betreft een extra salarislaster van € 500.000. Daarnaast was er in de begroting sprake van een onterecht structureel voordeel op de DVO sociaal domein van € 69.000. Dit heeft een nadeel tot gevolg.

A1. Cao 2024

Bij de begroting 2024 is rekening gehouden met een CAO ontwikkeling van 4%. Na vaststelling van de begroting blijkt het onderhandelingsresultaat op 4,75% te zijn uitgekomen. Dit heeft naar verwachting een structureel nadelig effect van € 300.000. Bij het begrotingsproces 2025 zal het definitieve structurele effect duidelijk zijn.

A2. Actualisatie Wmo & Jeugd

Voor de jeugdzorg 2025 en verder wordt uitgegaan van een gelijke uitputting als 2024, verhoogd met de indexatie van 2,3%. In de raadsbrief verzonden op 26 april inzake jeugdzorg is een nadere toelichting gegeven.

Op basis van de realisatie in 2023 is voor de Wmo een nieuwe prognose opgesteld. Zoals ook bleek bij de najaarsnota 2023 is er, naast de prijsindexatie van 2,3%, sprake van een autonome groei. Hierin is al rekening gehouden met lagere lasten voor de huishoudelijke hulp per 2026 en verder, in verband met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage.

Onderdeel A2 bevat de autonome ontwikkelingen van Wmo en Jeugd. De prijsindexatie van 2,3% is verwerkt in onderdeel B1.

A3. Dienstverleningsovereenkomst Informatie & Datamanagement (DVO I&D)

Bij de eindafrekening van de DVO I&D van de gemeente Wassenaar over het jaar 2023 is gebleken dat er een overschrijding is op de materiële- en personele kosten. Zo zijn er in 2023 meer licenties verstrekt dan vooraf begroot als gevolg van een groter verloop binnen de organisatie. Deze overschrijding heeft een structureel effect voor 2025. De aanvullende kosten hebben o.a. betrekking op:

- Noodzakelijke maatregelen om de informatiebeveiliging te versterken;
- Negatief effect als gevolg van de VNG brede Europese aanbesteding op bedrijfstelefonie;
- Wettelijke wijzigingen software voor Nationaal Handelsregister (NHR) en digitale terinzagelegging vergunningen (Wet Elektronische Publicaties);
- Toename van het aantal medewerkers;
- Indexatie salarissen door CAO-ontwikkelingen en aanvullende indexatie inflatie ICT kosten.

In 2024 zal een evaluatie van de DVO worden uitgevoerd, waarbij ook een financiële benchmark wordt opgenomen.

A4. Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Fysiek

In mei 2022 hebben de gemeenten Voorschoten en Wassenaar een dienstverleningsovereenkomst vastgesteld voor het Ruimtelijk domein. De gemeente Wassenaar heeft aangegeven deze overeenkomst per 1 januari 2025 te beëindigen. De financiële gevolgen moeten nog in kaart worden gebracht.

A5. Extra taken ODWH

De taken die de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) uitvoert voor de gemeente Voorschoten, zijn nagenoeg allemaal wettelijke taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Voorbeelden van wettelijke VTH-taken zijn: asbestverwijdering, bodemtaken, milieutaken bij bedrijven/ milieubelastende activiteiten, sanering woningen met hoge geluidbelasting op grond van de Omgevingswet (v/h Wet geluidhinder). Voor ruimtelijke ontwikkelingen is een goede ruimtelijke onderbouwing verplicht. Ook voor deze ruimtelijke onderbouwing is de ODWH de aangewezen instantie. Het college is formeel het bevoegde gezag voor deze medebewindstaken. Als medebewindstaken niet, of onvoldoende, worden uitgevoerd dan is er sprake van taakverwaarlozing en is de rechtmatigheid in het geding.

Op basis van de realisatie van 2023 en de verwachtingen voor 2024 en verder ontvangt de ODWH momenteel te weinig middelen voor bovengenoemde taken. Daarom wordt in (zowel de voorjaarsnota als) de kadernota voorgesteld hier aanvullend budget voor beschikbaar te stellen.

A6. Inkoopfunctie

De huidige wijze van inkopen alsmede het contractmanagement zijn van dien aard dat de gemeente Voorschoten forse risico's loopt. Daarbij komt dat niet alleen het aantal aanbestedingen toeneemt, maar ook de complexiteit groter wordt. Om de continuïteit te waarborgen en een

professionaliseringsslag te kunnen maken is het noodzakelijk om de inkoopfunctie anders te organiseren. Per 1 juli 2024 neemt de gemeente Voorschoten deel aan Stichting RIJK, een inkooporganisatie van 17 gemeenten in Noord- en Zuid-Holland en Utrecht, voor het afnemen van inkoop- en aanbestedingsexpertise. Aansluiten bij Stichting RIJK zorgt niet alleen voor een kwalitatieve verbetering van het proces maar ook een reducering van de risico's. Daarnaast zijn schaalvoordelen te verwachten als gevolg van het gezamenlijk inkopen door Stichting RIJK voor verschillende gemeentes.

De extra lasten als gevolg van deze samenwerkingsovereenkomst zijn conform het raadsbesluit van 23 mei 2024 opgenomen in de kadernota. Het bedrag is voor 2025 incidenteel omdat sprake is van een proefperiode van anderhalf jaar. Als medio 2025 blijkt dat de samenwerking succesvol is, zullen vanaf 2026 deze kosten structureel in de begroting terugkomen.

A7. Cliëntvolgsysteem sociaal domein

In het sociaal domein wordt momenteel gewerkt met het systeem JOIN. Dit systeem is niet gebouwd vanuit de gedachte om de processen voor Wmo & jeugd te ondersteunen en is om die reden feitelijk niet bruikbaar voor het doel dat het heeft te dienen. Het leidt tot veel onnodige handmatige bewerkingen, het niet kunnen werken met dashboards, het bijhouden van privacygevoelige informatie op alternatieve wijzen, geen inzicht hebben in de inwoners die wij ondersteunen en een hoge foutgevoeligheid. Het is essentieel dat de digitale voorzieningen de juiste ondersteuning bieden; zowel voor onze inwoners als voor onze eigen sturing op een betaalbaar en bereikbaar sociaal domein. Een eerste schatting voor de structurele jaarlijkse abonnementskosten bedraagt € 80.000. Daarnaast vraag de implementatie eenmalig om € 150.000, waarvan wordt voorgesteld dit te dekken uit de reserve sociaal domein.

A8. Areaalontwikkeling (inclusief Onroerende zaakbelasting (OZB))

Vanwege de voorziene stijging van het aantal woningen binnen de gemeente Voorschoten, volgens de vastgestelde "Woonvisie Voorschoten 2023-2027", wordt rekening gehouden met de bijbehorende lasten, waaronder beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Als gevolg hiervan moeten ook de OZB-opbrengsten meestijgen met deze voorziene woninggroei.

A9. Indexering grondwaarde verkoop ontwikkellocaties

In het verleden is een indexering grondwaarde afgesproken over de verkoop van ontwikkellocaties. Nu één van de locaties voldoet aan de voorwaarden kan een deel van het afgesproken bedrag verwacht worden in 2025. De gesprekken met de koper zijn gaande.

A10. Rente

In deze kadernota spelen met betrekking tot de langlopende rente op de geldleningen twee zaken:
1. Het hanteren van een meerjarig constant rentepercentage.

In de begroting 2024 is voor de inschatting van het rentepercentage voor langlopende leningen uitgegaan van een oploop van 0,15 % per jaar. Inmiddels is de verwachting dat de rente op langlopende leningen niet meer zal stijgen en mogelijk gaat dalen naar aanleiding van de verwachte besluiten van de ECB (Europese Centrale bank) om de rente te verlagen. Het hanteren van een meerjarig constant rentepercentage levert een voordeel op de langlopende rente.

2. Het bijstellen van de rentevisie.

De kadernota bevat vele mutaties die invloed hebben op de te verwachten aan te trekken langlopende geldleningen en daarmee op de rentevisie. Hierbij kan gedacht worden aan een geactualiseerde investeringsplanning en een nieuwe stand van de reserves en voorzieningen. Een eerste bijwerking van de rentevisie levert een nadeel op de langlopende rente.

De hierboven genoemde renteontwikkelingen resulteren per saldo in een negatief effect op de kadernota 2025.

A11. Jaarplan Werk en Inkomen

Voor de samenwerking op het gebied van Werk en Inkomen is afgesproken dat portefeuillehouders middels een jaarplan door het samenwerkingsverband Werk en Inkomen worden geïnformeerd over de activiteiten en bijbehorende kosten. Op grond van de samenwerkingsovereenkomst worden de reguliere kosten aan de hand van een vaste verdeelsystematiek (aantal cliënten op peildatum en aantal in- en uitstroom in het jaar) verdeeld. Deze verdeelsystematiek zorgt voor 2025 en verder voor een voordeel. Onder B1 is het nadeel van de prijsindexatie van 2,3 % opgenomen.

A12. Maximaal ramen btw-compensatie

Als de gezamenlijke declaraties van gemeenten onder het plafond van het Btw-compensatiefonds (BCF) blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname uit het gemeentefonds.

De afrekening van het BCF heeft structurele gevolgen, de laatst bekende afrekening mag namelijk structureel geraamd worden. Tot op heden wordt deze afrekening in het kader van voorzichtigheid voor 50% van de toegestane waarde meegenomen, dit wordt nu 100%.

A13. Huurbaten en paspoortpiek

Bij de najaarsnota 2023 zijn de huuropbrengsten van het gemeentelijk vastgoed geïndexeerd. Bij de kadernota worden deze extra opbrengsten structureel verwerkt. Voor 2024 wordt geen indexatie doorgevoerd.

In 2014 is besloten om paspoorten tien jaar geldig te maken in plaats van vijf. Hierdoor zijn in 2014 aanzienlijk meer paspoorten aangevraagd dan in de jaren daarvoor. In 2024 verlopen al deze paspoorten en ontstaat de zogenoemde paspoortpiek, deze duurt vijf jaar. De huidige raming is nog niet gebaseerd op deze piek en moet worden aangepast. Dit leidt voor de afgifte van paspoorten tot hogere baten en voor de afdracht van de leges tot hogere lasten. Per saldo resulteert dit in een voordeel voor de begroting.

A.14 Samenwerking Warmte Leidse Regio (WLR)

Op 28 september 2023 heeft de gemeenteraad besloten om de samenwerking Warmte Leidse Regio voort te zetten. Daarbij is besloten om de regionale organisatie een budget van maximaal € 254.733 voor de periode 2024-2027 mee te geven. Bij het vaststellen van de kadernota 2024 is voor 2024 een bedrag van € 80.000 opgenomen. De aanvullend benodigde middelen worden nu verwerkt in de kadernota 2025. De zogeheten CDOKE-middelen (Capaciteit Decentrale Overheden

voor Klimaat- en Energiebeleid) zoals die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld bieden geen dekkingruimte voor de uitvoeringskosten.

A15. Arendsoog

Zoals de afgelopen jaren is ook bij deze kadernota kritisch gekeken naar de budgetten en de uitputting hiervan. Nadere analyse hiervan heeft geleid tot een neerwaartse bijstelling van meerdere budgetten.

A16. Meicirculaire 2024

Zoals ieder jaar verschijnt de meicirculaire na het moment van het opstellen van de kadernota. Daarom is dit een p.m.-post. In onderdeel B0 wordt wel een voorschot op de meicirculaire genomen. Zie de toelichting verderop in dit document. Daarbij is de verwachting dat de meicirculaire voor 2025 een negatief effect zal hebben en na 2026 een structureel positief effect. De raad wordt voorgesteld om het negatieve effect in 2025 eenmalig te dekken uit de concernreserve. Hiermee wordt dan gebruik gemaakt van de nieuwe maatregel voor gemeenten om vanaf 2024 (maximaal 10%) van reserves en overschotten in te zetten voor het dekken van structurele lasten. Hierbij geldt de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft.

A17. Overige (kleine wijzigingen)

De overige kleine wijzigingen hebben betrekking op de uitvoering van de Wet Bibob (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur), leerlingenvervoer en een actualisatie van de maatstaven voor de algemene uitkering.

De *Bibob specialist* is eind 2023 voor een periode van drie jaar gestart. Bij de najaarsnota 2023 is een deel van het budget overgeheveld richting 2024 om het over te kunnen zetten naar 2026. Hiervoor moet in de voorjaarsnota het budget van 2024 weer worden verlaagd met € 39.000, dit wordt vervolgens in de kadernota voor 2026 weer opgevoerd.

Sinds de aanbesteding van *leerlingenvervoer* in 2022 zijn de kosten lager. Deze wijziging is op basis van het voorzichtigheidsprincipe nog niet eerder structureel doorgevoerd. Dit wordt nu wel aangepast.

Bij de jaarrekening heeft de laatste actualisatie plaatsgevonden van de *maatstaven van de algemene uitkering*. Hieruit kwam een mutatie voort die ook effect heeft op 2025. Dit komt door de berekeningswijze van een maatstaf die werkt met een driejaarsgemiddelde.

A18. Nieuw financieel systeem

Het huidige financieel systeem is inmiddels tien jaar in gebruik en wordt per 2027 niet meer ondersteund. Vanuit aanbestedingsregels was een nieuwe aanbesteding noodzakelijk. Omdat beide gemeenten (Voorschoten en Wassenaar) met het nieuwe systeem op een apart platform zullen draaien, brengt dit hogere licentiekosten met zich mee, dan nu er nog één platform wordt gedeeld. Deze licentiekosten nemen vanaf 2026 structureel met € 40.000 toe.

Met de implementatie van het nieuwe financieel systeem zijn incidenteel extra kosten gemoeid. In 2025 wordt de livegang van het financieel systeem (per 1 januari 2026) voorbereid. Voorgesteld wordt om deze kosten te dekken uit de concernreserve.

A19. Vastgoedbeheersysteem

Om het vastgoedmanagement beter in te richten en de basis op orde te krijgen is ondersteuning nodig vanuit bepaalde software. Een vastgoedbeheersysteem biedt beter inzicht in de vastgoedportefeuille en helpt bij het beter beheren en gebruiken van het vastgoed, alsook in bij het opstellen van rapportages. De kosten van dit systeem bedragen € 15.000 per jaar.

A20. Begraafplaatsen

Met het aannemen van het raadsvoorstel "Toekomstbestendig begraven" in de raad van 23 mei jl. zijn er een tweetal aanpassingen in de verordening Lijkbezorgingsrechten 2024, inclusief de bijbehorende tarieven verordening Gedenkpark Rosenburgh 2024 doorgevoerd. Hiermee wordt het dienstenaanbod uitgebreid en zijn er meer marktconforme tarieven vastgesteld. Als gevolg hiervan zullen de opbrengsten bij begraven structureel stijgen met € 365.000 naar 100% kostendekkende tarieven.

A21. Regionale Investeringsagenda (RIA) Holland Rijnland

De raad heeft in maart 2024 haar zienswijze gegeven op de Regionale Investeringsagenda. Het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland heeft daarna op 3 april de RIA vastgesteld. Daarin staan 14 grote projecten die de gemeenten van de Holland Rijnland samen gaan uitvoeren, zoals een raamwerk van natuur en recreatieprojecten, een *energy lane* voor warmte en elektriciteit, een hoogwaardig openbaarvervoer corridor en een netwerk van doorfietspaden.

4.2 Loon- en prijsontwikkelingen

Bij de kadernota worden de financiële kaders voor de begroting 2025 vastgesteld. Een van de belangrijkste ontwikkelingen is hierbij dat het prijspeil 2024 wordt verschoven naar 2025. Hiermee worden de lasten en baten geïndexeerd voor 2025 conform de uitgangspunten zoals benoemd in hoofdstuk 3. In onderstaande tabel worden de verschillende loon- en prijseffecten op de gemeentelijke budgetten weergegeven.

Tabel 6 Loon- en prijsontwikkelingen

B - Loon- en prijsontwikkelingen		2025	2026	2027	2028
B0	Gemeentefonds	1.683	1.683	1.683	1.683
B1	Prijsindexatie	-464	-464	-464	-464
B2	Lokale heffingen & leges	219	219	219	219
B3	Cao 2025	-900	-1.210	-1.210	-1.210
B4	Gemeenschappelijke regelingen	-441	-450	-452	-466
B5	Vrijval stelpost indexatie 2024	100	100	100	100
Totaal B - Loon- en prijsontwikkelingen staand beleid		197	-122	-124	-138

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en - is nadeel.

B0. Gemeentefonds

Zoals ieder jaar verschijnt de meicirculaire na het moment van het opstellen van de kadernota. De raad wordt hierover met een aparte raadsinformatiebrief geïnformeerd. In de meicirculaire actualiseert het rijk de omvang van het gemeentefonds onder andere voor de inflatie op basis van de loon- en prijsindexen uit het Centraal Economisch Plan. Dit wordt het verschuiven van het basisjaar genoemd. Door het verschuiven van het basisjaar van 2024 naar 2025 kan de gemeente, uitgaande van de decembercirculaire, rekenen op € 1.683.000 aan extra inkomsten gemeentefonds ter compensatie van de inflatie.

B1. Prijsindexatie

Bij de levering van derden wordt rekening gehouden met een indexpercentage voor prijsstijgingen dat is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) uit het Centraal Economisch Plan. Voor 2025 bedraagt deze 2,3 %.

B2. Lokale heffingen en leges

De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan (CEP) bedraagt voor 2025 2,3 % (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Deze post wordt ingezet ter dekking van het structurele saldo van de begroting 2025.

B3. Cao 2025

De huidige CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot 31 maart 2025. De onderhandelingen voor een nieuwe CAO lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Er kan gemeentelijk niet worden afgeweken van het uiteindelijke Cao-akkoord. Op basis van de huidige ontwikkelingen wordt het effect vooralsnog met ingang van 1 april 2025 ingeschat op 6 %.

B4. Gemeenschappelijke regelingen

De concept begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn ter zienswijze aangeboden aan de raad. De bijdragen uit de concept begrotingen zijn het uitgangspunt voor de kadernota. De raad is hierover geïnformeerd bij de behandeling van de concept begrotingen en het vaststellen van de zienswijze daarop.

B5. Vrijval stelpost indexatie 2024

In de begroting 2024 was een stelpost opgenomen om prijsindexaties in 2025 en verder op te vangen. Nu de indexaties in B1 wordt verwerkt, kan deze stelpost ter dekking vrijvallen.

4.3 Kapitaallasten (investerings bestaand beleid)

C0. Fasering najaarsnota 2023 / jaarrekening 2023

Bij de najaarsnota 2023 en de jaarrekening 2023 is voorgesteld om een aantal investeringskredieten door te schuiven in de tijd, naar latere jaren. Dit heeft tot gevolg dat een deel van de kapitaallasten ook doorgeschoven moet worden naar latere jaren. Dit levert een voordeel op voor alle jaren van deze kadernota, van respectievelijk € 63.000 (2025), € 62.000 (2026), € 318.000 (2027) en € 364.000 (2028).

C1. Voorjaarsnota 2024

Bij de voorjaarsnota 2024 zijn de investeringskredieten voor het lopende jaar onder de loep genomen. Hierbij is naar voren gekomen dat verschillende investeringskredieten bijgesteld moeten worden. Per saldo leiden deze verschuivingen tot een verlaging van het investeringsvolume met € 1.722.972, bestaande uit:

- Doorschuiven naar 2025, € 1.995.000;

- Bijstelling investeringskredieten 2024, € 428.056;
- Af te sluiten investeringskredieten 2024, € 156.028.

Afhankelijk van de besluitvorming worden de structurele effecten op de kapitaallasten verwerkt in de begroting 2025.

Voor alle geplande investeringen voor de periode 2025-2028 wordt verwezen naar hoofdstuk 6.

Tabel 7 Kapitaallasten

C - Actualisatie fasering bestaand MIP		2025	2026	2027	2028
C0	Fasering NJN'23/ Jaarrekening'23	63	62	318	364
C1	Voorjaarsnota 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal C - Actualisatie fasering bestaand MIP		63	62	318	364

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel.

Tabel 8 Recapitulatie bestaand beleid

Recapitulatie		2025	2026	2027	2028
	Actueel Begrotingssaldo	545	-148	-614	-258
A	Autonome Ontwikkelingen	-574	-782	-662	-1.414
B	Loon- en prijsontwikkelingen	197	-122	-124	-138
C	Actualisatie kapitaallasten	63	62	318	364
Totaal Recapitulatie Kadernota (A-C)		231	-990	-1.082	-1.446

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel.

4.4 Speerpunten

Het college stelt vier speerpunten vast voor de resterende twee coalitiejaren. Deze speerpunten zijn de basis voor de focus van het nieuwe dan wel geïntensiveerde beleid van deze kadernota.

Daarbij heeft het college aangegeven in 2025 prioriteit te geven aan:

1. Woningbouw
2. Kruispuntkerk en realisatie nieuwe Fortgensschool
3. Sportaccommodatiebeleid
4. Hernieuwd gebruik van het Ambachts- en Baljuwhuis

Om deze speerpunten te realiseren is capaciteitsuitbreiding noodzakelijk. De onderwerpen in tabel 9 worden hieronder afzonderlijk toegelicht.

Tabel 9 Speerpunten

D - Speerpunten Coalitieakkoord		2025	2026	2027	2028
D0	Noodzakelijk capaciteitsuitbreiding	-300	-300	-300	-300
D0	Stelpost organisatieontwikkeling	100	100	100	100
D1	Woningbouw	-250	-250	-250	-250
D2	Kruispuntkerk	-	-	-	-
D3	Sportaccommodatiebeleid	-241	-220	-195	-256
D4	Hernieuwd gebruik van het Ambachts- en Baljuwhuis	5	5	5	5
Totaal D - Speerpunten Coalitieakkoord		-686	-665	-640	-701

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel, geen bedrag is budgetneutraal.

D0. Noodzakelijke capaciteitsuitbreiding en stelpost organisatieontwikkeling

De ontwikkeling van de organisatie heeft duidelijk gemaakt dat op een aantal onderdelen in de ambtelijke organisatie in kwantitatieve en/of kwalitatieve zin de bezetting onvoldoende is. De financiële positie is van dien aard dat niet op alle fronten de noodzakelijke doorontwikkeling kan

worden doorgezet. Bij de begroting wordt hier een nadere afweging in gemaakt welke verdere uitbreiding noodzakelijk is en de keuzes die hierin worden gemaakt.

Met betrekking tot het sociaal domein wordt een beperkte uitbreiding van capaciteit ten uitvoer gebracht om de kwaliteit beter te kunnen waarborgen en beter inzicht te krijgen in uitgaven binnen sociaal domein. De beperkte uitbreiding heeft tot gevolg dat op het gebied van rechtmatigheid risico's gelopen blijven worden.

Op het gebied van werving en selectie is, mede als gevolg van de lastige arbeidsmarkt, extra HR capaciteit nodig. Ook is capaciteit nodig voor het behoud van medewerkers. Ondanks de beperkte uitbreiding gaat de vervanging bij het vertrek van medewerkers langer duren hetgeen ten koste gaat van de dienstverlening en productiviteit.

De realisatiekracht binnen het ruimtelijk domein wordt vanaf 2025 teruggebracht doordat minder financiële middelen beschikbaar voor zowel vast personeel als externe inhuur. Dit gaat tot gevolg hebben dat lopende projecten getemporiseerd moeten worden en nauwelijks ruimte is voor nieuwe initiatieven. Het temporiseren gaat ook effect hebben op de hoogte van de jaarlijkse investeringen. Tot slot heeft het college besloten niet te investeren in juridische capaciteit voor diverse beleidsvelden (waaronder omgevingswet). Gevolg is dat als aanspraak op deze kennis moet worden gemaakt, externe inhuur noodzakelijk is.

D1. Woningbouw

Het college heeft prioriteit gegeven aan de woningbouwprojecten om op deze manier versneld de woningbouwopgave vorm te geven. Vanuit dit gegeven zullen ideeën en suggesties voor nieuwe ruimtelijke woningbouwplannen op een constructieve wijze moeten landen in de projectorganisatie. De volgende projecten waarvoor nog geen financiële dekking is vastgesteld worden naar verwachting in 2025 opgestart of verder doorgezet:

- Ontwikkeling Moeder Godskerk (maakt onderdeel uit van het coalitieakkoord)
- Sociale woningbouw Oude Stationslaantje
- Mogelijke uitbreiding bestaande bouwproject Forescate
- Woningbouwcomponent bij nieuwe Fortgensschool
- Woningbouw aan het Churchillplein

Het aangevraagde budget bedraagt een extra € 250.000 en zal worden aangewend om capaciteit voor deze extra projecten aan te trekken.

D2. Kruispuntkerk

De ontwikkeling Kruispuntkerk bestaat uit twee samenhangende deelprojecten: de ontwikkeling van een cultureel centrum in de kerk en een woongebouw naast de kerk. Het cultureel centrum wordt een bruisende plek voor kunst, cultuur en welzijn. In het nieuwe woongebouw worden duurzame en betaalbare huurwoningen gerealiseerd. Deze ontwikkelingen in en naast de kerk maken de entree van de Schoolstraat en het centrum van Voorschoten nog aantrekkelijker. Op 11 april jl. heeft de gemeenteraad besloten tot de verdere uitwerking van de ontwikkeling Kruispuntkerk. De gemeente Voorschoten en de eigenaar van de Kruispuntkerk werken de plannen dit jaar verder uit zodat deze in december 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad kunnen worden voorgelegd.

D3. Sportaccommodatiebeleid

De financiële gevolgen van scenario 2, zoals geschetst in het sportaccommodatiebeleid, worden in deze kadernota structureel opgenomen.

D4. Hernieuwd gebruik van het Ambachts- en Baljuwhuis

Medio zomer 2024 worden gesprekken gevoerd over voortzetting verhuur als horeca gelegenheid.

Tabel 10 Overig nieuw beleid / intensivering bestaand beleid

	E - Nieuw beleid/ Overig coalitieakkoord	2025	2026	2027	2028
E0	Projecten organisatieontwikkeling	-200			
E0	Dekking BR ontvlechting	200			
E1	Ontwikkelvisie centrum	-	-	-	-226
E2	Opleidingsbudget	-100	-100	-100	-100
E3	Belonen en waarderen	-200	-200	-200	-200
E4	Economie	-203	-203	-203	-203
E5	Soortenmanagementplan (kwetsbare diersoorten)	-	-	-	-
E6	Overige kleine wijzigingen	-45	-15	-15	-15
E7	Erfgoed	-	-	-	-
	Totaal E - Nieuw beleid/ Overig coalitieakkoord	-548	-518	-518	-744

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en – is nadeel, geen bedrag is budgetneutraal.

E0. Projecten organisatieontwikkeling

De organisatieontwikkeling is in volle gang. Vanaf begin 2025 is de planning om de starten met werken binnen een nieuwe klantgerichte organisatiestructuur, besluitvorming heeft hierover inmiddels plaatsgevonden. Daarnaast is het doel om het aantal verschillende functies terug te dringen en meer duidelijkheid en efficiëntie te creëren. Hiervoor wordt het huidige functiehuis onder de loep genomen. Dit kan tot gevolg hebben dat er meer generieke functies ontstaan, nieuwe specialistische functies toegevoegd moeten worden en er wellicht functies verdwijnen. Het budget voor organisatieontwikkeling is nodig om incidentele kosten voor organisatieontwikkeling gerelateerde zaken te dekken. Ook het inhuren van specifieke expertise wordt uit dit budget betaald. Er wordt voorgesteld om deze incidentele kosten eenmalig te dekken door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Ontvlechting.

E1. Ontwikkelvisie Centrum

Op 6 juli 2023 is de Ontwikkelvisie Centrum mei 2023 unaniem vastgesteld. In deze ontwikkelvisie is de samenhang tussen vastgoed en gebiedsontwikkelingen in het centrum inzichtelijk gemaakt en zijn er keuzes gemaakt voor nu en de directe toekomst. Daarnaast is er veel aandacht besteedt aan de versterking van het openbaar gebied in het centrum. Om zo de aantrekkelijkheid, de toekomstbestendigheid en de economische potentie van het dorpshart te waarborgen en een impuls te geven aan de verblijfskwaliteit. De totale kosten van de integrale herinrichting openbare ruimte van het gehele centrum zijn geraamd op: € 5.890.000 excl. btw, incl. jaarlijkse indexatie. In dit totale investeringsbedrag zijn tevens de kosten opgenomen voor voorbereiding, begeleiding, toezicht en de benodigde verkeersmaatregelen. De ontwikkelvisie Centrum zal vanaf 2028 zorgen voor structurele kapitaallasten van € 226.000.

E2. Opleidingsbudget

Met de aanpassing van de organisatiestructuur, het verminderen van het aantal externen en als gevolg daarvan de komst van veel nieuwe leidinggevenden is het belangrijk te investeren in de

gezamenlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Een leergang voor medewerkers is reeds gestart en ook voor de leidinggevenden gaat een leergang ontwikkeld worden. Ondanks het toenemende aantal medewerkers en de sterke inflatie de afgelopen jaren, is het budget voor ontwikkeling van medewerkers al jaren gelijk. Ten einde een goede werkgever te kunnen blijven en de noodzakelijke ontwikkeling van medewerkers vorm te geven, is structureel extra opleidingsbudget noodzakelijk.

E3. Belonen en waarderen

De primaire arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd in de CAO en gelden voor alle gemeentes in Nederland. Op het gebied van secundaire arbeidsvoorwaarden zijn er wel verschillen mogelijk. De gemeente Voorschoten beschikt op dit moment over secundaire arbeidsvoorwaarden die niet meer marktconform zijn en ook niet passend zijn bij een moderne werkgever.

Inmiddels heeft een herijking van de secundaire arbeidsvoorwaarden plaatsgevonden en zijn deze voorgelegd ter instemming aan het Lokaal Overleg. Wijzigingen die worden doorgevoerd zijn onder andere dat duurzaam woon- werkverkeer extra wordt beloond. Daarnaast komt meer budget beschikbaar voor vitaliteit en het plaats- en tijdonafhankelijk werken. Deze laatste twee aspecten gaan naar verwachting een positief effect hebben op de werkbeleving en ziekteverzuim.

Daarnaast draait belonen en waarderen niet alleen om financiële beloningen. Het gaat ook om erkenning, ontwikkelmogelijkheden, flexibele werktijden en andere vormen van waardering die de behoeften en verwachtingen van medewerkers weerspiegelen. Het combineren van verschillende vormen van erkenning en beloning kan een krachtig middel zijn om de motivatie en tevredenheid van medewerkers te vergroten. Dit draagt bij aan het behouden en aantrekken van medewerkers, wat in deze arbeidsmarkt zeer relevant is. Daarnaast verhoogt het de betrokkenheid en bevordert het de werksfeer. Om structureel verbeteringen en extra mogelijkheden op dit gebied mogelijk te maken is een structureel budget nodig. De uitvoering van deze structureel extra werkzaamheden voor de HR-administratie resulteren in formatie-uitbreiding.

E4. Economie

In 2025 geven wij verdere uitvoering aan het stimuleren van onze centra, het toekomstbestendig maken van onze bedrijventerreinen en het benutten van het economisch potentieel door multifunctioneel gebruik van (openbare) locaties. Wij maken verder werk van dorpspromotie ten behoeve van het stimuleren van toerisme en recreatie in Voorschoten en blijven wij ons inzetten voor de dienstverlening aan ondernemers en ZZP-ers. Ook geven wij een vervolg aan de regionale versterking van de Leidse regio via de samenwerking Economie-071, waarbij kritisch bekeken wordt welke projecten kunnen worden ingezet om een meerwaarde te bieden en bij te dragen aan de Voorschotense wensen en ambities zoals geformuleerd in de economische visie. Voor deze activiteiten is een budget van € 203.000 per jaar nodig.

E5. Soortenmanagementplan (SMP)

Het SoortenManagementplan betreft een nieuwe wettelijke taak zonder rijksmiddelen. Het college heeft hier het standpunt dat hier pas uitvoering aan wordt gegeven als het rijk hiertoe met extra middelen over de brug komt.

E6. Overige kleine wijzigingen

Er wordt gestreefd naar een geïntegreerd mobiliteitsbeleid dat aansluit op de behoeften en ambities van onze inwoners. Eind 2024 start het opstellen van het nieuwe beleid, met een doorloop in 2025. Hiervoor is externe expertise nodig, zodat geprofiteerd kan worden van gespecialiseerde kennis en ervaring. De kosten bedragen eenmalig € 30.000.

In 2022 liep een pilot waarbij een pedagogisch adviseur bij het Centrum voor Jeugd en Gezin beschikbaar is voor ouders met opvoed gerelateerde vragen. Het doel was dat ouders binnen één of enkele gesprekken zonder hulp verder konden. De pilot is inmiddels positief geëvalueerd. Structurele voortzetting vraag om extra middelen, die deels binnen de SPUK GALA kunnen worden gevonden. Het resterende benodigde budget bedraagt € 15.000.

E7. Erfgoed

Erfgoed is in de Omgevingswet een verplicht afwegingskader in de fysieke leefomgeving. Door de veranderende rol van het erfgoed in de samenleving, zoals met het verdrag van Faro wordt nagestreefd, is het van belang dat de basis van het erfgoed ligt bij de erfgoedgemeenschappen in het dorp. Om erfgoedparticipatie centraal te stellen in de uitvoering van het erfgoedbeleid wordt de raad voorgesteld om een bedrag van € 15.000 uit het structurele budget dat beschikbaar is gesteld voor de gevolgen van de invoering Omgevingswet (momenteel € 110.000) in te zetten voor erfgoed. Het financieel effect is per saldo 0.

5. Ombuigingen

Het college heeft een aantal ombuigingen geselecteerd om het begrotingstekort voor 2025 te dichten:

Tabel 11 Ombuigingsvoorstellen

F - Ombuigingsvoorstellen	2025	2026	2027	2028
F0 Toepassen gewogen indexatie lokale heffingen	87	87	87	87
F1 Kostendekkendheid leges naar 100%	20	40	60	80
F2 Stelpost kapitaallasten	50	50	50	50
F3 Overdracht OBS de Vos	100	100	100	100
F4 Inzet BOA's	77	77	77	77
F5 Voorschoten voor Elkaar	-	-	-	-
Totaal F - Ombuigingsvoorstellen	334	354	374	394

Bedragen in € x 1.000, waarbij + is voordeel en - is nadeel, geen bedrag is budgetneutraal.

F0. Toepassen gewogen indexatie bij lokale heffingen en leges

De tarieven voor heffingen en leges worden momenteel jaarlijks geïndexeerd op basis van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP). Als rekening wordt gehouden met de stijging van de lonen zowel als de prijzen, dan zou het indexcijfer uitkomen op 3,2 % in plaats van 2,3 %. Het toepassen van een gewogen indexatie past binnen het uitgangspunt van het coalitieakkoord om bij de indexatie van de heffingen en leges een inflatiecorrectie toe te passen.

F1. Kostendekkendheid leges naar 100%

Verschillende leges binnen de gemeente Voorschoten zijn momenteel niet kostendekkend. De opbrengsten dekken de bijbehorende lasten niet, waardoor het tekort gedekt wordt uit de

algemene middelen. De APV-leges en de woonleges worden gefaseerd verhoogd met 25% om in 2028 uit te komen op kostendekkende tarieven.

F2. Stelpost kapitaallasten

Op de stelpost kapitaallasten worden de geraamde voordelen van de investeringen als gevolg van de aanname dat X% van de geraamde investeringsbedragen gerealiseerd worden. Daarnaast is in deze stelpost ook rekening gehouden met kapitaallasten van nog in het investeringsplan op te nemen investeringen.

F3. Overdracht OBS de Vos

Door de beoogde juridisch overdracht van de gebouwen Ter Lips en Multatulilaan van de gemeente naar het schoolbestuur komen de kosten voor onderhoud, schoonmaak en gas en licht niet meer voor rekening van de gemeente. De huurinkomsten vanuit de locatie van ter Lips komen ook te vervallen. Per saldo leidt dit tot een voordeel van € 100.000 per jaar.

F4. Inzet Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's)

Op het gebied van openbare orde en veiligheid is bekeken welke bezuinigingen mogelijk zijn. Voorgesteld wordt om de BOA-capaciteit terug te brengen van 5 naar 4. Hiermee is het logische gevolg dat de capaciteit minder wordt en dat het gevolgen heeft voor de handhaving op straat.

F5. Voorschoten voor Elkaar (VVE)

Voorschoten voor Elkaar heeft een extra financiële bijdrage van € 200.000 voor stijgende loonkosten gevraagd voor 2025. Vanuit het perspectief van de conclusies van de evaluatie van VVE door Regioplan gecombineerd met de financiële situatie van de gemeente kan deze uitbreiding niet gehonoreerd worden. De gemeente gaat in gesprek met Voorschoten voor Elkaar over de gevolgen van het niet honoreren van hun verzoek.

6. Investeringsplanning

6.1 Investeringsplanning 2025-2028

In onderstaand overzicht staan de geplande investeringen voor de periode 2025-2028 weergegeven. Het betreft bestaand beleid. Deze investeringen waren ook al bij de begroting 2024 in de meerjareninvesteringsplanning (MIP) opgenomen. De planning van de investeringsuitgaven zijn geactualiseerd en op prijspeil 2025 gebracht. Daarnaast zijn er een drietal nieuwe investeringen opgenomen als gevolg van het vaststellen van het sportaccommodatiebeleid, een actualisatieslag van het tractiebeheerplan 2024-2028 en de ontwikkelvisie centrum. In tabel 12 staan de investeringen buiten het gesloten systeem, en in tabel 13 staan de investeringen binnen het gesloten systeem (riolering, afval en begraafplaats). Investeringsplanningen zijn bepalend bij de omvang van de uitstaande en nog aan te trekken leningen en daarmee voor de door de raad vastgestelde schuldennorm van maximaal 130 % netto schuldquote (conform nota schuldenbeheersing 2022).

Tabel 12 Investeringsplanning 2025-2028 (buiten gesloten systeem)

Investeringsplanning 2025- 2028					
Omschrijving investering	2025	2026	2027	2028	
Bruggen / civieltechnische kunstwerken					
Jan van Gooyenplantsoen	€ 119.082	€ -	€ -	€ -	€ -
Joh Vermeerplantsoen	€ 119.082	€ -	€ -	€ -	€ -
Grieglaan	€ -	€ 50.014	€ -	€ -	€ -
Zwaluweg	€ -	€ -	€ 803.803	€ -	€ -
Tuinderspad	€ -	€ -	€ 654.951	€ -	€ -
Grieglaan (Fortgenschool)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 65.495
Debussylaan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 116.700
Welterdreef - Het Wedde	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 116.700
Investeringen Bruggen / civieltechnische kunstwerken	€ 238.164	€ 50.014	€ 1.458.754	€ -	€ 298.895
Investeringen wegen					
Vervanging wegen - Adegeest fase 2	€ 112.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen - Adegeest fase 3	€ -	€ 660.000	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen - Adegeest fase 3	€ -	€ 258.000	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen - Adegeest fase 4	€ -	€ -	€ 230.000	€ -	€ -
Horstlaan rijbaan rehabiliteren, vervanging asfalt	€ 226.304	€ -	€ -	€ -	€ -
Admiraal de Ruytersingel, vervanging asfalt	€ -	€ 499.302	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen o.b.v. beheerplan	€ -	€ -	€ 908.288	€ -	€ 908.288
Investeringen wegen	€ 338.304	€ 1.417.302	€ 1.138.288	€ -	€ 908.288
Investeringen Openbare verlichting					
Vervangingsinvesteringen OVL	€ 233.004	€ 108.098	€ 76.626	€ -	€ -
Gemiddeld bedrag jaarschijf (2028-2034)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 100.000
Totaal Investeringen Openbare verlichting	€ 233.004	€ 108.098	€ 76.626	€ -	€ 100.000
Verkeersmaatregelen / inrichting					
Winkelcentrum Noord Hofland, herinrichten omgeving	€ 240.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Fietsveiligheid div. Leidseweg	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Fietsveiligheid; rotonde Wijngaardenlaan	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemiddeld bedrag jaarschijf 2025-2034	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000
Investeringen Verkeersmaatregelen / inrichting	€ 715.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000
Vastgoed					
Ambachts- en Baljuwhuis, renovatie	€ 220.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Woonwagenstandplaatsen	€ 820.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Fortgenschool (voorbereidingskrediet) OBV nieuw IHP	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Fortgenschool OBV nieuw IHP	€ -	€ 1.257.487	€ 2.514.975	€ -	€ 1.257.487
Koninklijke Marinelaan / gemeentewerf	€ -	€ 1.740.800	€ 1.740.800	€ -	€ -
Gemeentehuis upgrade & verduurzamen	€ -	€ -	€ 5.667.930	€ -	€ 5.667.930
MultiFunctionele Accommodatie, Wijngaardenlaan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.065.964
NIEUW Ontwikkelvisie centrum	€ 2.310.000	€ 2.020.000	€ 1.270.000	€ -	€ 290.000
NIEUW Atletiek (nav sportaccomodatiebeleid)	€ 780.880	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Honk- en softbal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ 425.200	€ 446.460	€ -	€ -
NIEUW Hockey (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ 401.814	€ -	€ -
NIEUW Handbal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ 115.867	€ -	€ -
NIEUW Voetbal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 406.066
NIEUW Sporthal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ 4.000.000	€ -	€ 4.000.000
Investeringen Vastgoed	€ 4.280.880	€ 5.443.487	€ 16.157.846	€ -	€ 12.687.447
Tractie					
Strooimiddelen A	€ 24.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Strooimiddelen B	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 24.000
Investeringen Tractie (buiten gesloten systeem)	€ 24.000	€ -	€ -	€ -	€ 24.000
Overige					
Investeringen Overige	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Investeringen buiten het gesloten systeem	€ 5.829.352	€ 7.378.901	€ 19.191.514	€ -	€ 14.378.630

Tabel 13 Investeringsplanning 2025-2028 (binnen gesloten systeem)

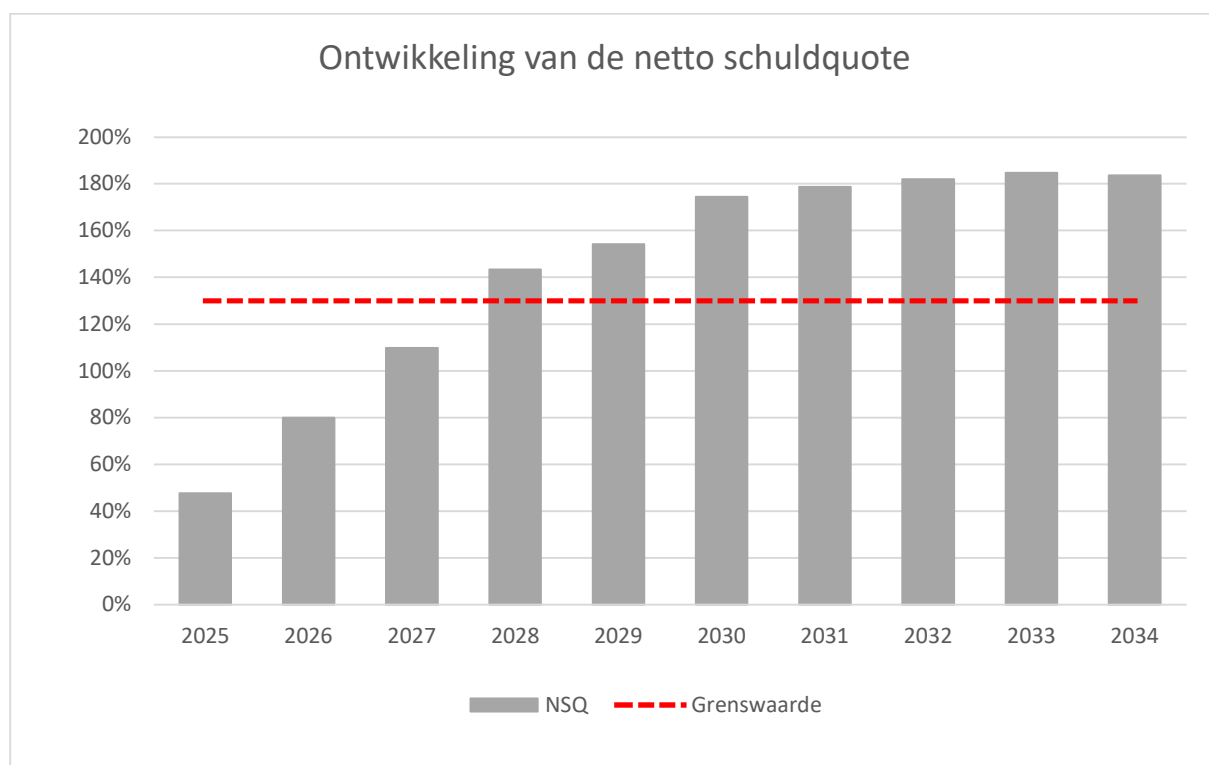
Investeringsplanning 2025 - 2028				
Omschrijving investering	2025	2026	2027	2028
Integraal waterketenplan (IWKP)				
Adegeest				
Riolering Adegeest fase 2	€ 2.449.050	€ 1.435.500	€ -	€ -
Riolering Adegeest fase 3	€ -	€ 3.717.075	€ -	€ -
Riolering Adegeest fase 4	€ -	€ 1.791.113	€ 1.791.112	€ -
Centrale persleiding				
Persleiding Raadhuislaan/Korte Vliet (Noord)	€ 3.350.000	€ 3.350.000	€ -	€ -
Centrale persleiding (Zuid)	€ -	€ -	€ 3.350.000	€ 3.350.000
Noord Hofland (ringleiding)				
Ringleiding Noord Hofland	€ 600.000	€ 2.100.000	€ 2.100.000	€ 2.100.000
Overige projecten				
Rouccooppark	€ 917.807	€ -	€ -	€ -
Klimaatadaptieve maatregelen				
Klimaatadaptieve maatregelen (2023-2028)	€ 168.343	€ 347.184	€ 89.556	€ -
Investeringskrediet relinen/renovatie				
Extra investeringskrediet relinen/renovatie	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000
Totaal Riolering	€ 9.485.199	€ 14.740.872	€ 9.330.668	€ 7.450.000
Waterbouwkundige kunstwerken				
Waterbouwkundige kunstwerk - Adegeest fase 2	€ 150.000	€ -	€ -	€ -
Waterbouwkundige kunstwerk - Adegeest fase 3	€ -	€ 150.000	€ -	€ -
Waterbouwkundige kunstwerken - Adegeest fase 4	€ -	€ -	€ 150.000	€ -
Waterbouwkundige kunstwerken (IWKP - Nog nader in te vullen)	€ -	€ -	€ -	€ 150.000
Totaal Waterbouwkundige kunstwerken	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Integraal waterketenplan (IWKP)	€ 9.635.199	€ 14.890.872	€ 9.480.668	€ 7.600.000
Afval				
Ondergrondse - / Bovengrondse Containers	€ 250.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 250.000
Investeringen Ondergrondse - / Bovengrondse Containers	€ 250.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 250.000
Tractie binnen gesloten systeem				
Transporter T5 (1) NJN 2023	€ 60.000	€ -	€ -	€ -
Transporter T5 (2) NJN 2023	€ 60.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Pickup Kipper /kraan (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 60.000	€ -	€ -	€ -
Rioned aanhanger (verplaatsen naar achteren)	€ 30.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Glascontainer 1 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Glascontainer 2 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Papiercontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Takkencontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Puincontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Veegvuilcontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 30.000	€ -	€ -	€ -
NIEUW Zijlader (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 350.000	€ -	€ -
NIEUW Rolbezem 1 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 10.000	€ -	€ -
NIEUW Rolbezem 2 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 10.000	€ -	€ -
NIEUW Pickup Kipper /kraan (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 60.000	€ -	€ -
NIEUW Container/kraan opbouw (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ -	€ 400.000	€ -
BURG aanhanger	€ -	€ 60.000	€ -	€ -
NIEUW Strooier (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ -	€ 50.000	€ -
Investeringen Tractie (binnen gesloten systeem)	€ 290.000	€ 490.000	€ 450.000	€ -
Totaal Investeringen binnen het gesloten systeem	€ 10.175.199	€ 15.480.872	€ 10.030.668	€ 7.850.000

6.2 Effecten investeringen

Er staat voor deze periode € 90,3 miljoen aan investeringskredieten geraamd. De grootste veroorzakers hiervan zijn de investeringen in het kader van het Integraal Waterketenplan (IWKP) van € 41,6 miljoen, plus de investeringen in het gemeentelijk vastgoed aan de Koninklijke Marinelaan / gemeentewerf, gemeentehuis, scholenbouw, ontwikkelvisie centrum en de investeringen uit het sportaccommodatiebeleid die een totale waarde vertegenwoordigen van € 38,6 miljoen. Het resterende bedrag aan investeringen heeft betrekking op investeringen in de openbare ruimte zoals, wegen, verlichting en verkeersmaatregelen. Aan de geactualiseerde investeringsuitgaven binnen en buiten het gesloten systeem is een financieringsbehoefte verbonden, omdat het eigen vermogen niet in liquide middelen beschikbaar is. Eind 2028 leiden de investeringen tot een vreemd vermogen positie (langlopende geldleningen) van circa € 97,5 miljoen en een netto schuldquote van 143,2%. De grenswaarde van de netto schuldquote van 130% wordt hierdoor in 2028 overschreden, zie hiervoor tabel 14 en bijbehorende grafiek.

Tabel 14 Verschil ten opzichte van grenswaarde netto schuldquote

	2025	2026	2027	2028
Grenswaarde netto schuldquote	130,0%	130,0%	130,0%	130,0%
Netto schuldquote na kadernota	47,6%	79,9%	115,3%	143,2%
Verschil ten opzichte van grenswaarde	82,4%	50,1%	14,7%	-13,2%

Een netto schuldquote van boven de 130% betekent dat gemeente een zeer hoge schuld heeft ten opzichte van de inkomsten. Afhankelijk van andere karakteristieken van een gemeente is dit wel of niet alarmerend. Wanneer een gemeente bijvoorbeeld een grote grondpositie heeft wordt vaak een hoge netto schuldquote gerealiseerd. Deze schulden kunnen worden afgelost wanneer de

grondexploitatie afloopt en de gronden worden verkocht. De VNG stelt: "*Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). Hij moet niet verder stijgen. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone (rood). Het bestuur moet er werk van maken om de schuld te verlagen.*"

Aangezien Voorschoten geen grote grondexploitatie heeft, betekent een hoge netto schuldquote dat de gemeente het risico loopt de schulden niet meer te kunnen dragen met de inkomsten.

De netto schuldquote wordt door de provincie niet meegenomen als toetsingscriterium. De provincie toetst alleen op structureel en reëel evenwicht, ten aanzien van de netto schuldquote wordt wel geadviseerd en er wordt gewaarschuwd voor de risico's. De netto schuldquote zal echter geen criterium zijn bij het al dan niet toekennen van preventief toezicht. Een hoge netto schuldquote kan echter wel een indicator zijn voor een (toekomstige) niet sluitende begroting.

Dekkingsaspect investeringen

In beginsel zou de ruimte in het vrij besteedbare deel van de concernreserve ingezet kunnen worden om de afschrijvingen verbonden aan nieuwe investeringen te dekken door de benodigde middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve kapitaallasten. De financiële beleidslijn is om de afschrijvingslasten van investeringen te dekken binnen de exploitatie zonder de inzet van reserves.

Verduurzaming vastgoed

De verduurzaming van het vastgoed is niet separaat opgenomen in de investeringsplanning. De ambitie vanuit het klimaatakkoord is om de maatschappelijk vastgoedportefeuille in 2050 CO2-arm te hebben. Op basis van het verduurzamingsbeleid zal het gemeentelijk vastgoed stapsgewijs verduurzaamd gaan worden en de eerste stappen hiertoe zullen worden gezet bij het Ambachts- & Baljuwhuis, de Koninklijke Marinelaan/ gemeentewerf en scholenbouw.

Bijlage 1. Investeringsplanning 2025-2034

In onderstaand overzicht staan de geplande investeringen voor de periode 2025-2034 weergegeven. Het betreft hier bestaand beleid en deze investeringen waren ook al bij de begroting 2024 in de meerjareninvesteringsplanning opgenomen. Daarnaast zijn er een drietal nieuwe investeringen opgenomen als gevolg van het vaststellen van het sportaccommodatiebeleid, een actualisatieslag van het tractiebeheerplan 2024-2028 en het uitvoeringsprogramma Ontwikkelvisie Centrum. De planning van de investeringsuitgaven is geactualiseerd en waar nodig op prijspeil 2025 gebracht. In de onderstaande grafiek staat de ontwikkeling van de investeringsplanning ten opzichte van de materiele vaste activa schematisch weergegeven voor de periode 2025 -2034. Hieruit valt te concluderen dat de materiele vaste activa in deze periode gaat stijgen met circa € 95,5 miljoen, van € 80,5 miljoen in 2025 tot € 176 miljoen in 2034. De netto schuldquote zou hierdoor in 2028 boven de 130% uitkomen (zie ook paragraaf 6.2 effecten investeringen), hierbij stelt de VNG dat het bestuur werk moet maken om de schulden te verlagen. Hierbij moeten een tweetal kanttekeningen worden geplaatst:

1. Er is sprake van een lange doorlooperperiode waardoor wijzigingen (kunnen) ontstaan in de beoogde tijdsplanning.
2. Een belangrijk onderdeel van de netto schuldquote zijn de totale baten van de gemeente, meerjarig zullen deze nog onderhevig zijn aan ontwikkelingen en hebben hierdoor effect op de schuldquote van de gemeente.

De waarde van de langlopende geldleningen kunnen het makkelijkste beïnvloed worden door mutaties op de materiele vaste activa door te voeren, bestaande uit:

- Fasering toepassen bij (vervangings)investeringen (doorschuiven in de tijd);
- Vervangingsinvesteringen versoberen en/of besluiten om investeringen niet meer uit te voeren, bijvoorbeeld bij **niet** wettelijke taken en/of nieuw beleid.

Kadernota 2025: Investeringsplanning 2025-2034 Bruggen / civieltechnische kunstwerken en wegen

Investeringsplanning 2025- 2034 Omschrijving investering	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Bruggen / civieltechnische kunstwerken										
Jan van Gooyenplantsoen	€ 119.082	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Joh Vermeerplantsoen	€ 119.082	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grieglaan	€ -	€ 50.014	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Zwaluweg	€ -	€ -	€ 803.803	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Tuinderspad	€ -	€ -	€ 654.951	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grieglaan (Fortgenschool)	€ -	€ -	€ -	€ 65.495	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Debussylaan	€ -	€ -	€ -	€ 116.700	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Welterdreef - Het Wedde	€ -	€ -	€ -	€ 116.700	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Juliana van Stolberglaan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 922.885	€ -	€ -
Pr. Mauritslaan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 714.492	€ -	€ -
Pr. Marijkelaan - L. de Colignylaan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 714.492	€ -	€ -
Geluidsscherm Burg. Van der Hoevenlaan	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.572.478	€ -
Investerings Bruggen / civieltechnische kunstwerken	€ 238.164	€ 50.014	€ 1.458.754	€ 298.895	€ -	€ -	€ -	€ 2.351.869	€ 1.572.478	€ -
Investerings wegen										
Vervanging wegen - Adegeest fase 2	€ 112.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen - Adegeest fase 3	€ -	€ 660.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen - Adegeest fase 3	€ -	€ 258.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen - Adegeest fase 4	€ -	€ -	€ 230.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Horstlaan rijbaan rehabiliteren, vervanging asfalt	€ 226.304	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Admiraal de Ruytersingel, vervanging asfalt	€ -	€ 499.302	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervanging wegen o.b.v. beheerplan	€ -	€ -	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 1.210.368	€ -
Investerings wegen	€ 338.304	€ 1.417.302	€ 1.138.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 908.288	€ 1.210.368	€ -

Kadernota 2025: Investeringsplanning 2025-2034: Openbare verlichting, Verkeersmaatregelen/ -inrichting en gemeentelijk vastgoed

Investeringsplanning 2025- 2034	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Omschrijving investering										
Investerings Openbare verlichting										
Vervangingsinvesteringen OVL	€ 233.004	€ 108.098	€ 76.626	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemiddeld bedrag jaarschijf (2028-2034)	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totaal Investerings Openbare verlichting	€ 233.004	€ 108.098	€ 76.626	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Verkeersmaatregelen / inrichting										
Winkelcentrum Noord Hofland, herinrichten omgeving	€ 240.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Fietsveiligheid div. Leidseweg	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Fietsveiligheid; rotonde Wijngaardenlaan	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemiddeld bedrag jaarschijf 2025-2034	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000
Investerings Verkeersmaatregelen / inrichting	€ 715.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000
Vastgoed										
Ambachts- en Baljuwhuis, renovatie	€ 220.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Woonwagenstandplaatsen	€ 820.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Fortgenschool (voorbereidingskrediet) OBV nieuw IHP	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Fortgenschool OBV nieuw IHP	€ -	€ 1.257.487	€ 2.514.975	€ 1.257.487	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Nutsbasisschool OBV nieuw IHP	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.290.521	€ 2.581.042	€ 1.290.521	€ -	€ -	€ -
Koninklijke Marinelaan / gemeentewerf	€ -	€ 1.740.800	€ 1.740.800	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeentehuis upgrade & verduurzamen	€ -	€ -	€ 5.667.930	€ 5.667.930	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
MultiFunctionele Accommodatie, Wijngaardenlaan	€ -	€ -	€ -	€ 1.065.964	€ 4.263.854	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Zwembad Het Wedde (renovatie)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.832.000	€ -	€ -	€ -	€ -
RKbs Emmaus OBV nieuw IHP	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.281.188	€ 2.562.375	€ 1.281.188	€ -	€ -	€ -
NIEUW Ontwikkelvisie centrum	€ 2.310.000	€ 2.020.000	€ 1.270.000	€ 290.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Atletiek (nav sportaccomodatiebeleid)	€ 780.880	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Honk- en softbal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ 425.200	€ 446.460	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Hockey (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ 401.814	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Handbal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ 115.867	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Voetbal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ -	€ 406.066	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Sporthal (nav sportaccomodatiebeleid)	€ -	€ -	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Investerings Vastgoed	€ 4.280.880	€ 5.443.487	€ 16.157.846	€ 12.687.447	€ 6.835.562	€ 13.975.417	€ 2.571.708	€ -	€ -	€ -

Kadernota 2025: Investeringsplanning 2025-2034: Tractie buiten gesloten systeem

Investeringsplanning 2025- 2034																
Omschrijving investering	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034						
Tractie																
Strooimiddelen A	€ 24.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Strooimiddelen B	€ -	€ -	€ -	€ 24.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Investeringen Tractie (buiten gesloten systeem)	€ 24.000	€ -	€ -	€ 24.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Investeringen Overige	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Kadernota 2025: Investeringsplanning 2025-2034: IWKP en waterbouwkundige kunstwerken

Investeringsplanning 2025 - 2034	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Omschrijving investering										
Integraal waterketenplan (IWKP)										
Adegeest										
Riolering Adegeest fase 2	€ 2.449.050	€ 1.435.500	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Riolering Adegeest fase 3	€ -	€ 3.717.075	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Riolering Adegeest fase 4	€ -	€ 1.791.113	€ 1.791.112	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Centrale persleiding										
Persleiding Raadhuislaan/Korte Vliet (Noord)	€ 3.350.000	€ 3.350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Centrale persleiding (Zuid)	€ -	€ -	€ 3.350.000	€ 3.350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Noord Hofland (ringleiding)										
Ringleiding Noord Hofland	€ 600.000	€ 2.100.000	€ 2.100.000	€ 2.100.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige projecten										
Roucoopspark	€ 917.807	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige projecten 2029-2040	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000
klimaatadaptieve maatregelen										
Klimaatadaptieve maatregelen (2023-2028)	€ 168.343	€ 347.184	€ 89.556	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Klimaatadaptieve maatregelen (2029-2040)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Investeringskrediet relinen/renovatie										
Extra investeringskrediet relinen/renovatie	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ 2.000.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Riolering	€ 9.485.199	€ 14.740.872	€ 9.330.668	€ 7.450.000	€ 4.200.000	€ 4.200.000	€ 4.200.000	€ 4.200.000	€ 4.200.000	€ 4.200.000
Waterbouwkundige kunstwerken										
Waterbouwkundige kunstwerk - Adegeest fase 2	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Waterbouwkundige kunstwerk - Adegeest fase 3	€ -	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Waterbouwkundige kunstwerken - Adegeest fase 4	€ -	€ -	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Waterbouwkundige kunstwerken (IWKP - Nog nader in te vullen)	€ -	€ -	€ -	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totaal Waterbouwkundige kunstwerken	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Integraal waterketenplan (IWKP) + Waterbouwkundige kunstwerken	€ 9.635.199	€ 14.890.872	€ 9.480.668	€ 7.600.000	€ 4.350.000	€ 4.350.000	€ 4.350.000	€ 4.350.000	€ 4.350.000	€ 4.350.000

Kadernota 2025: Investeringsplanning 2025-2034: Afval en tractie binnen gesloten systeem

Investeringsplanning 2025 - 2034	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Omschrijving investering										
Afval										
Ondergrondse - / Bovengrondse Containers	€ 250.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 100.000	€ 250.000	€ 250.000
Investeringsplan Ondergrondse - / Bovengrondse Containers	€ 250.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 100.000	€ 250.000	€ 250.000
Tractie binnen gesloten systeem										
Transporter T5 (1) NJN 2023	€ 60.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Transporter T5 (2) NJN 2023	€ 60.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Pickup Kipper /kraan (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 60.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Rioned aanhanger (verplaatsen naar achteren)	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Glascontainer 1 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Glascontainer 2 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Papiercontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Takkencontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Puincontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Veegvuilcontainer (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Zijlader (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 350.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Rolbezem 1 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Rolbezem 2 (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Pickup Kipper /kraan (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ 60.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Container/kraan opbouw (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ -	€ 400.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
BURG aanhanger	€ -	€ 60.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
NIEUW Strooier (nav tractie beheerplan 2024-2028)	€ -	€ -	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Investeringsplan Tractie (binnen gesloten systeem)	€ 290.000	€ 490.000	€ 450.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -